

Til Kunnskapsdepartementet

Vår ref.:
BJDeres ref.:
[Navn]Dato:
10. desember 2025

Teknas innspill til endringer i universitets- og høyskoleloven (studieavgift, advokatutgifter og klagesensur)

Tekna er fagforeningen for 117 000 naturvitere, teknologer og studenter. Våre medlemmer har høyere utdanning og representerer viktige kunnskapsmiljøer i Norge.

Endringer knyttet til studieavgift

Tekna viser til at departementet selv beskriver at innføringen av studieavgiften særlig har rammet STEM-fagene.

Svakere studentgrunnlag som følge av innføringen av studieavgiften har bidratt til at tilbud om undervisning innen flere fag avvikles. Tekna mener fallet i tilgang på studenter og færre faglige årsverk i sektoren bør være gjenstand for en grundigere gjennomgang. Det er kritisk om vi mister nasjonal kapasitet innen fagområder som er av stor nasjonal betydning.

Tekna mener primært at regjeringen må reversere kravet om studieavgift for studenter utenfor EØS/Sveits, og at finansiering som er trukket som følge av fallet i studenter må tilbakeføres for å kunne opprette studieplassene på ny.

Subsidiært er vi uenig i regjeringens forslag i denne saken. Vi mener det er svært uheldig at departementet legger til grunn at tredjelandsstudentene som er omfattet av studieavgiftskravet, fortsatt skal holdes utenfor grunnlaget for resultatbasert uttelling, selv om studieavgiften ikke dekker kostnadene ved utdanningen fullt ut. Institusjonene vil da ikke få resultatbasert uttelling av å redusere studieavgiften.

Tekna støtter hverken endringen eller innretningen på endringen.

Dekning av advokatutgifter

Tekna mener forslaget om makspris er en rimelig innstramming. Forslaget balansere hensynet til studentenes rettssikkerhet og institusjonenes behov for forutsigbare og kontrollerbare kostnader.

For de fleste saker vil de foreslåtte maksprisene være tilstrekkelige til å sikre kvalifisert juridisk bistand. I mer komplekse saker, særlig skikkethetssaker med omfattende bevisførsel, kan imidlertid taket bli stramt. Advokatfirmaer har påpekt at slike saker kan kreve mer tid enn maksprisene tillater.

Tekna vil derfor, i tråd med innspill fra Akademikerne, foreslå at det etableres en unntaksordning som kan benyttes når:

- Saken er særlig omfattende eller kompleks, for eksempel skikkethetssaker med omfattende bevisførsel og/eller dersom saken behandles i flere instanser.
- Saken har stor velferdsmessig betydning, og konsekvensene for studenten er ekstra alvorlige, som langvarig utestengelse eller tap av yrkesmulighet.
- Prosessen krever ekstra rettslige skritt, for eksempel anke til lagmannsrett eller behov for sakkyndige vurderinger.
- Saken har høy grad av konflikt eller prinsipielle spørsmål, og kan ha presedensverdi.

Dette er i tråd med prinsippene i rettshjelpsloven og praksis for fri rettshjelp, som åpner for dispensasjon i saker av stor betydning eller med dokumentert behov for ekstra bistand.

Tekna stiller oss bak forslaget om innføring av en maksprisordning og viser ellers til Akademikernes høringssvar og forslaget om en unntaksordning.

Blind klagesensur

Tekna er enig i at ordningen med blind sensur skal opphøre.

Teknas studenter vil gjerne påpeke at det hviler et særskilt ansvar på sensorene i å sikre en upartisk vurdering. Det er også viktig at sensorene tar i betraktning både utformingen av oppgaven og sensorveiledningen, som kan være «rotårsaken» til klagen.

Tekna støtter forslaget om at ordningen med blind sensur skal opphøre.

Med vennlig hilsen

Sonja Lovise Berg
Konst. Generalsekretær